

คู่มือประกอบการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม

เพื่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

คู่มือประกอบการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่ได้มีบทบัญญัติในมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชน ว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล โดยให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วน

กระบวนการจัดทำคู่มือฉบับนี้ได้ดำเนินการภายใต้ความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาทุกฝ่ายทั้งหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่ปฏิบัติ ผ่านการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ ทั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยและพัฒนา

ผู้จัดทำใคร่ขอขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้อุทิศเวลาในการให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงพัฒนาจนคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ และเป็นเครื่องมือสำคัญสู่การใช้ประโยชน์ต่อไป

ขอขอบพระคุณ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	2
เป้าหมาย	2
รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2	3
องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2	4
<ul style="list-style-type: none"> ● หลักการแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม ● ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ● กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา 	4
	4
	8
การประเมินผลรูปแบบ	14
เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	14
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	15
ภาคผนวก	16
แบบตรวจสอบและประเมินการดำเนินการตามรูปแบบ	17

**คู่มือประกอบการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม
เพื่อการพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2**

1. หลักการและเหตุผล

โลกกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม เกิดนวัตกรรมทางเทคโนโลยีต่าง ๆ มีแหล่งความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้นอย่างหลากหลาย ส่งผลให้ประชาชนต้องมีความสามารถและสมรรถนะในการเรียนรู้สิ่งใหม่และการปรับตัวเพื่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ดังนั้นระบบการศึกษาจึงต้องมุ่งพัฒนา สมรรถนะของผู้เรียน เปิดทางเลือกให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต

ปัจจุบันปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับยังเป็นจุดอ่อนของระบบการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสมขาดความคล่องตัว ยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะของคนไทยส่วนใหญ่ ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ที่ต้องปรับเปลี่ยนให้รองรับความท้าทายดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) เพื่อให้สามารถนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยที่การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา มีความคลาดเคลื่อนไปจากหลักการประกันคุณภาพ ทั้งระบบการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และระบบประเมินคุณภาพการศึกษา จึงส่งผลให้เกิดการทบทวนประสิทธิภาพการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้มีบทบัญญัติว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อีกทั้งได้บัญญัติให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 บัญญัติให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ประกอบกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชน ว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล โดยให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วน

การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาที่ดี ย่อมเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่าย มีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ มีการดำเนินงานตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และผู้ที่เกี่ยวข้องพึงพอใจ

2. วัตถุประสงค์

เพื่อนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ไปใช้

3. เป้าหมาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 มีรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

4. รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ภาพที่ 1 แสดงรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

5. องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

5.1 หลักการแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

หลักการแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีหลักการแนวคิดสำคัญในการบริหาร ดังนี้

5.1.1 หลักการมีวิสัยทัศน์ร่วม เป็นการสร้างทัศนคติร่วมของคนในองค์กร ที่บุคคลมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อกัน การมีวิสัยทัศน์ร่วมเกิดจากการที่แต่ละคนรับฟังซึ่งกันและกัน ให้สามารถมองเห็นภาพและมีความต้องการที่จะมุ่งไปในทิศทางเดียวกัน การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันนั้น มีส่วนสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และสัมพันธ์กับความสำเร็จขององค์กร สัมพันธ์กับขวัญกำลังใจของคนทำงานในองค์กร ตลอดจนประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรโดยรวมด้วย

5.1.2 หลักการกระจายอำนาจ เป็นการมอบอำนาจการบริหารจัดการและการดำเนินการให้หน่วยปฏิบัติสามารถดำเนินการเองเพื่อความสะดวก คล่องตัวเกิดประสิทธิภาพ ช่วยทำให้การตัดสินใจอยู่บนพื้นฐานของปัญหาและความต้องการที่แท้จริง ด้วยระบบการมีส่วนร่วม ช่วยให้แต่ละบุคคลมีกระบวนการคิดและสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรเพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดความสามัคคีภายในองค์กร ทำให้เกิดการประสานงานที่ดีและทำงานไปในทิศทางเดียวกัน ตลอดถึงมีการติดต่อสื่อสารภายในอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดสัมฤทธิ์ผล

5.1.3 หลักการประสานงาน เป็นการสร้างความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ โดยการติดต่อสื่อสารให้เกิดการร่วมมือในการปฏิบัติงาน สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน สร้างระบบระเบียบในการทำงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้การดำเนินงานราบรื่น ไม่เกิดการทำงานซ้ำซ้อน ขัดแย้ง หรือเหลื่อมล้ำกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

5.1.4 หลักการทำงานเป็นทีม เป็นการร่วมกันทำงานของสมาชิกโดยที่สมาชิกทุกคนนั้นจะต้องมีเป้าหมายเดียวกัน จะทำอะไรแล้วทุกคนต้องยอมรับร่วมกัน มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน การทำงานเป็นทีมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงาน ซึ่งเกิดจากการที่สมาชิกในทีมมีการเรียนรู้ร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กันอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

5.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

5.2.1 นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา

5.2.1 1. นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ มีการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีการปรับปรุงมาตรฐานและประเด็นพิจารณาให้สะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริง กำหนดเกณฑ์และรายการประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment) ซึ่งเป็นการประเมินโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Evidence Based) ลดภาระการจัดทำเอกสารที่ใช้ในการประเมิน ยึดหลักการตัดสินระดับคุณภาพตามหลักการตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (Expert Judgment) ของผู้ประเมิน และใช้การตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน (Peer Review) ปรับกระบวนการทักสินในการประเมินที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาบนพื้นฐานบริบทของสถานศึกษา มีการประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ในการปรับปรุงระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้มีกลไกการปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับและเกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5.2.1 2. นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความชัดเจนในแนวดำเนินการ การประกันคุณภาพการศึกษา โดยได้จัดทำคู่มือแนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ ติดตาม และช่วยเหลือสถานศึกษาในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา และสถานศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

5.2.1 3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีรูปแบบและระบบการส่งเสริมสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน มีการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลตามนโยบาย โดยการพัฒนากระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานส่งเสริมสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ให้สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างยั่งยืน

5.2.1 4. สถานศึกษากำหนดนโยบายให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นภารกิจปกติของสถานศึกษา โดยการทำงานในเชิงระบบอย่างมีกระบวนการ และดำเนินการพัฒนาไปสู่คุณภาพและมาตรฐาน ให้ความสำคัญกับการสร้างหลักประกันที่มั่นใจแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

5.2.1 5. สถานศึกษาจัดระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษายึดหลักความร่วมมือร่วมของ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคือปัจจัยสำคัญของการเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายอย่างยั่งยืน การเปิดโอกาสโดยการแสวงหาความร่วมมือร่วมจึงเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหาร

สถานศึกษา ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในการที่จะสร้างให้เกิดความร่วมมือในทุกกระบวนการของการพัฒนา โดยสร้างความตระหนักให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาคือหน้าที่ของทุกคน

5.2.2 บุคลากรหลักในการประกันคุณภาพการศึกษา

5.2.2.1. ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการกำหนดทิศทาง การพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรมีคุณลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. มีความรู้ความสามารถในการกำหนดนโยบาย แผนงานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีความรอบรู้ในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและการบริหารที่มุ่งเน้นคุณภาพ

2. มีการอำนวยความสะดวกแก่ครูและบุคลากรให้สามารถทำงานได้อย่างสะดวกคล่องตัวและเป็นนักประสานความร่วมมือทั้งการประสานงานภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงานในการสร้างคุณภาพการศึกษา

3. มีทักษะความเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนนโยบายตามบริบทของสถานศึกษา มีภาวะผู้นำในการนำองค์กร และสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้ร่วมงานให้มีขวัญกำลังใจ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงาน มีเทคนิคการบริหารที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้ทุกสถานการณ์

4. ขับเคลื่อนนโยบายสร้างความตระหนัก พัฒนาทีมงานและนิเทศกำกับ ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ทั้งการประเมินระหว่างการทำงานและการประเมินหลังเสร็จสิ้นการทำงาน เพื่อการปรับปรุงงานได้อย่างทันท่วงที

5. ผู้บริหารต้องเป็นผู้มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้สามารถบรรลุเป้าหมายโดยสามารถยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนการทำงานได้ตลอดเวลา ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพราะคนเป็นทั้งปัจจัยและเป้าหมายของการพัฒนา

5.2.2.2. ครูและบุคลากรการศึกษา เป็นกลุ่มปฏิบัติการที่สำคัญ โดยครูและบุคลากรควรมีคุณลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. ครูและบุคลากรการศึกษาทางการศึกษาภายในสถานศึกษาทุกคน มีความรู้ ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระบบเป็นอย่างดี มีความรอบรู้และตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา ในการที่จะจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของฝ่ายบริหาร สามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

2. เป็นผู้ประสานงาน ครูและบุคลากรการศึกษาทุกคน ต้องมีทักษะความสามารถในการประสานงาน เป็นนักประสานงานเพื่อประสานความร่วมมือให้เกิดขึ้นในการร่วมพัฒนางาน มีการพัฒนารูปแบบการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ ทั้งการประสานงานภายในและ

ภายนอกสถานศึกษา ประสานกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอกเพื่อการร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

3. เป็นผู้มีทักษะในการถ่ายทอดและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน คุณลักษณะสำคัญของครูและบุคลากรการศึกษาของสถานศึกษา คือการเรียนรู้ตลอดเวลาเพื่อทำความเข้าใจในนโยบายของฝ่ายบริหารให้เกิดความชัดเจน และเรียนรู้ทักษะการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดสร้างการรับรู้แก่ผู้เกี่ยวข้องในทุกระดับให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติงานได้ตามแนวทางในการพัฒนางานที่กำหนดไว้

4. ครูและบุคลากรการศึกษาต้องมีความรับผิดชอบในการจัดระบบขับเคลื่อนงานระบบประกันคุณภาพทั้งการประกันคุณภาพภายในและประเมินคุณภาพภายนอก ความรับผิดชอบถือเป็นคุณสมบัติสำคัญของผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่รับผิดชอบงานสำคัญของสถานศึกษาอย่างงานประกันคุณภาพการศึกษา เพราะคุณภาพการศึกษาคือผลสัมฤทธิ์สำคัญที่สามารถกระทบต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่งผลต่อความมั่นใจต่อสถานศึกษา ดังนั้นผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จึงเป็นบุคคลที่สำคัญในการที่จะต้องขับเคลื่อนงานทางการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

5.2.2.3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นองค์คณะบุคคลตามกฎหมายที่มีหน้าที่ในการกำกับติดตามการบริหารและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาดังนี้

1. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตลอดจนให้ความเห็นชอบรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self Assessment Report : SAR)

2. ส่งเสริมสนับสนุน ให้ความร่วมมือในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในทุกกระบวนการ

3. กำกับติดตามการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ให้ดำเนินการตามแผนงานที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีคุณภาพบรรลุเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

5.2.2.4. ผู้ปกครองนักเรียน โดยที่ผู้ปกครองนักเรียนคือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการส่งบุตรหลานเข้ามารับบริการทางการศึกษา ดังนั้นจึงถือเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่สำคัญ ในการมีส่วนร่วมทั้งร่วมดำเนินการและร่วมประเมินผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้นแก่บุตรหลาน ผู้ปกครองจึงมีบทบาทสำคัญดังนี้

1. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งการเป็นหุ้นส่วนในการจัดการศึกษา

2. ให้ข้อมูลสะท้อนผลการจัดการศึกษาตามความต้องการจำเป็น ตามบริบทของสถานศึกษา และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการ

3. เอาใจใส่ดูแลนักเรียนในปกครองให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ให้ข้อมูลของผู้เรียนแก่ทางโรงเรียนอย่างถูกต้อง ครบถ้วนโดยไม่ปิดบัง เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

5.2.2.5. หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นภาคส่วนที่สำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนให้การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเกิดคุณภาพ โดยที่หน่วยงานต้นสังกัดเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในการร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อการจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาดังนี้

1. หน่วยงานต้นสังกัดมีหน้าที่ในการกำกับ ดูแล ช่วยเหลือให้เกิดระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่เข้มแข็ง

2. ประสานส่งเสริม สนับสนุนการประเมินคุณภาพภายนอก โดยมีหน้าที่ในการรวบรวมผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาและสังเคราะห์ผลเพื่อการส่งเสริมพัฒนา ตลอดจนส่งรายงานการประเมินตนเองให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในการประเมินภายนอก

3. กำกับติดตาม ให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงเพื่อการพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน หน่วยงานต้นสังกัดยังมีหน้าที่ในการกำกับติดตามการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เสนอแนะ

5.3 กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีกระบวนการบริหาร 9 ขั้นตอน เป็นกระบวนการบริหารที่จะนำระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย 1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (Educational standards) 2.ตั้งเป้าหมาย (Goals) 3. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา (Plan) 4. การจัดองค์กร (Organizing) 5.การปฏิบัติจนเป็นผล (Implementation) 6. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ (Evaluation and quality inspection) 7. การติดตามผลการดำเนินการ (Monitoring) 8. การรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report) 9. การปรับปรุงและพัฒนาสู่ความยั่งยืน(Improvement and Development) ดังนี้

5.3.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (Educational standards) คือการดำเนินการของสถานศึกษาในการนำมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษามาจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และประกาศใช้มาตรฐานและกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษาที่สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง โดยการดำเนินการดังนี้

5.3.1.1 แต่งตั้งคณะทำงานกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วยครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง

5.3.1.2 สร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ

5.3.1.3 ดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา

5.3.1.4 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติมจากมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัดได้ โดยพิจารณาจากข้อมูลสารสนเทศผลการดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมาอย่างเหมาะสมและเป็นไปได้

5.3.1.4 ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

5.3.2 การตั้งเป้าหมาย (Goals) คือการกำหนดเป้าหมายความต้องการ ความคาดหวัง หรือความใฝ่ฝันที่สามารถบรรลุผลได้ด้วยกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยสถานศึกษาดำเนินการดังนี้

5.3.1.1 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาโดยความมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

5.3.1.2 สถานศึกษาดำเนินการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและตัวชี้วัดการประเมินในแต่ละระดับ

5.3.1.3 สถานศึกษาวิเคราะห์ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจากผลการประเมินตนเองปีการศึกษาที่ผ่านมาและรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ผ่านมา

5.3.1.4 สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดค่าเป้าหมาย ความสำเร็จที่ท้าทายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา โดยลักษณะของเป้าหมายที่ดีควรมีลักษณะ SMART ดังนี้

1. เป้าหมายต้องมีลักษณะเฉพาะเจาะจง (Specific)
2. เป้าหมายควรวัดได้ ประเมินผลได้ (Measurable)
3. เป้าหมายต้องระบุถึงสิ่งที่สถานศึกษาจะดำเนินการปฏิบัติได้ (Action oriented)
4. เป้าหมายต้องเป็นจริงได้ (Realistic)
5. เป้าหมายต้องมีกรอบระยะเวลาที่แน่นอน ชัดเจน (Timely)

5.3.1.5 การระบุเป้าหมายควรระบุทั้งเป้าหมายเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

5.3.3 การจัดทำแผน (Planning) คือกระบวนการร่วมวิเคราะห์ และการตัดสินใจของผู้เกี่ยวข้องที่จะกำหนดภารกิจและวิธีการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีกระบวนการสำคัญดังนี้

5.3.3.1 การวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี โดยนำผลการประเมินผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษาศึกษาทั้งจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค

5.3.3.2 การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและนำระบบฐานข้อมูลมาใช้ประกอบการวางแผนเพื่อให้แผนพัฒนาในระดับต่างๆ มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์สถานการณ์และความเสี่ยงที่ส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้เกิดขึ้นอีกในอนาคต

5.3.3.3 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบและจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาร่วมวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแสวงหาวิธีแก้ไขป้องกัน กำหนดทิศทางการพัฒนา กำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดให้ชัดเจน

5.3.3.4 กำหนดแผนงาน โครงการและกิจกรรม ตามสภาพปัญหาและบริบทของสถานศึกษานโยบายและทิศทางของหน่วยงานต้นสังกัด โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นักเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองตลอดจนชุมชนและสังคม

5.3.4 การจัดองค์กร (Organizing) คือการกำหนดวัตถุประสงค์ ภารกิจ กิจกรรม การกำหนดบทบาทหน้าที่ และการสร้างช่องทางในการประสานงานภายในองค์กร ให้บุคลากรทำงานได้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยดำเนินการดังนี้

5.3.4.1 การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ครอบคลุมบุคลากรทุกฝ่าย ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

5.3.4.2 จัดโครงสร้างองค์กรด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง

5.3.4.3 สถานศึกษาจัดทำประกาศหรือคำสั่งแล้วแต่กรณี เพื่อมอบหมายงานให้แก่บุคลากรผู้เกี่ยวข้องให้มีความชัดเจนและจัดประชุมชี้แจง สร้างความรู้ความเข้าใจในนโยบายและสร้างความตระหนักในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

5.3.4.4 พัฒนาบุคลากรหลักและผู้เกี่ยวข้องในการรับผิดชอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจ สามารถดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.3.5 การปฏิบัติจนเป็นผล (Implementation) คือความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายและเกิดความเชื่อมั่นของผู้เกี่ยวข้อง โดยการนำแผนพัฒนาคุณภาพและแผนปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

5.3.5.1 แต่งตั้งมอบหมายผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานตามแผนงานโครงการต่างๆ

5.3.5.2 สถานศึกษามีการนำแผนสู่การปฏิบัติได้อย่างครบถ้วน ตามที่ได้ออกแบบไว้ในทุกกิจกรรม

5.3.5.3 สถานศึกษาดำเนินการพัฒนางานทุกภารกิจอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการปฏิบัติที่ชัดเจน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความเข้าใจในกระบวนการปฏิบัติทุกขั้นตอนเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติ

5.3.5.4 สถานศึกษามีระบบการนิเทศ ติดตามระหว่างการปฏิบัติในแต่ละขั้นตอน เพื่อให้สามารถปรับปรุงแก้ไขระหว่างดำเนินการได้อย่างทัน่วงที

5.3.5.5 การปฏิบัติงานมุ่งมั่นให้เกิดสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินการเป็นสำคัญ โดยที่ผู้รับผิดชอบทุกคนต้องมุ่งมั่นพัฒนางานจนบรรลุผลสำเร็จ

5.3.6 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ (Evaluation and quality inspection) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คือการสร้างระบบและกลไก ในการควบคุมตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้และเป็นการตรวจสอบผลการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่ดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่น และจุดควรพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ผสมผสานกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป โดยดำเนินการดังนี้

5.3.6.1 สถานศึกษาแต่งตั้งมอบหมายผู้รับผิดชอบร่วมกันในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

5.3.6.2 วิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้

5.3.6.3 กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

5.3.6.4 ดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

5.3.6.5 ร่วมปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเพิ่มคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

5.3.6.6 สรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อไป

5.3.7 การติดตามผลการดำเนินการ (Monitoring) คือการสร้างระบบการติดตามความก้าวหน้าของผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประเด็นที่สถานศึกษาติดตามผล ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร กระบวนการบริหารและจัดการ การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้เป็นต้น และการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ว่าดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่อย่างไรสถานศึกษาสามารถติดตามผลระหว่างและเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานก็ได้ โดยดำเนินการดังนี้

5.3.7.1 สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบร่วมกันในการติดตามผล

5.3.7.2 กำหนดปฏิทินปฏิบัติการปฏิบัติงานติดตามผล

5.3.7.3 วิเคราะห์และกำหนดกรอบพร้อมทั้งสร้างเครื่องมือติดตามผล

5.3.7.4 จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ

5.3.7.5 รายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

5.3.8 การรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report) คือขั้นตอนการนำผลการประเมินตนเองตามที่ได้ดำเนินการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่สะท้อนผลการพัฒนาคุณภาพทั้งคุณภาพของผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา มาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวบรวมข้อมูลสารสนเทศข้อมูลทั่วไปและผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐาน ไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนด อาจเสนอเป็นความเรียง การบรรยายประกอบแผนภูมิ รูปภาพ

หรือกราฟ ฯลฯ ตามบริบทของสถานศึกษา โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย กระชับ ชัดเจน นำเสนอข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการดังนี้

5.3.8.1 สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบร่วมกันในการดำเนินการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

5.3.8.2 กำหนดสาระสำคัญของการรายงานผลการประเมินตนเองโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร และส่วนที่ 2 ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยแต่ละมาตรฐานนำเสนอใน 3 ประเด็น คือ 1) คุณภาพในแต่ละมาตรฐานอยู่ในระดับใด 2) มีหลักฐานในการอ้างอิงผลการประเมินตามประเด็นพิจารณาของแต่ละมาตรฐานอย่างไร 3) สถานศึกษาจะมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ดีขึ้นกว่าเดิมได้อย่างไร สถานศึกษาอาจแนบภาคผนวกที่นำเสนอหลักฐานข้อมูลสำคัญหรือเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม

5.3.8.3 นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความเห็นชอบ

5.3.8.4 จัดส่งรายงานดังกล่าวต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเป็นประจำทุกปี

5.3.8.5 เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

5.3.9 การปรับปรุงและพัฒนา สู่ความยั่งยืน(Improvement and Development) คือการค้นหาคจุดบกพร่องของกระบวนการทำงาน แล้วสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลง โดยการประยุกต์ใช้เครื่องมือหรือวิธีการต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อเพิ่มผลผลิตหรือประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

5.3.9.1 สถานศึกษานำผลการติดตามประเมินมาสู่การร่วมกันวิเคราะห์ผลเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า และปัญหาอุปสรรค พร้อมทั้งหาทางปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ

5.3.9.2 สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาโดยเปิดโอกาสให้มีการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือระดมความคิดเห็นจากทุกฝ่าย

5.3.9.3 สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการวิจัยหรือพัฒนานวัตกรรมในการแก้ปัญหาการกรณที่ไม่อาจใช้วิธีแก้ปัญหาตามปกติได้ เพื่อพัฒนาคุณภาพระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

5.3.9.4 สถานศึกษาแต่ละแห่งและหน่วยงานต้นสังกัด ต้องนำข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและต่อเนื่อง ยั่งยืนต่อไป

6. การประเมินผลรูปแบบ

การประเมินผลรูปแบบ มุ่งเน้นประเมินการนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ไปใช้ของสถานศึกษาในสังกัดโดยการประเมินตาม สภาพจริงตามบริบทของสถานศึกษา ดังนี้

สิ่งที่ต้องการประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือ
1. ความมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง	- สัมภาษณ์ - ตรวจสอบ	- แบบสัมภาษณ์ แบบไม่มี โครงสร้าง - แบบตรวจสอบ รายการ
2. ระบบการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา	- สัมภาษณ์ - ตรวจสอบ	- แบบสัมภาษณ์ แบบไม่มี โครงสร้าง - แบบตรวจสอบ รายการ

7. เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

7.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ไปกำหนดนโยบายให้การส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ ติดตาม ให้คำแนะนำและ สร้างขวัญกำลังใจแก่สถานศึกษา

7.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะและภาวะผู้นำในการนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ไปสู่การปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย ส่งเสริม สนับสนุนอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติ นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

7.3 ครูและบุคลากรทุกคน ศึกษาทำความเข้าใจรูปแบบให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และนำสู่การ ปฏิบัติอย่างจริงจัง

7.4 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการดำเนินการตามรูปแบบอย่างจริงจัง

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ได้รูปแบบและคู่มือการนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ภาคผนวก

แบบตรวจสอบและประเมินการดำเนินการตามรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา
ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครศรีธรรมราช เขต 2

ตอนที่ 1 การตรวจสอบรายการด้านความมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการ	การดำเนินการ		
	ดำเนินการ	ไม่ได้ ดำเนินการ	กำลัง ดำเนินการ
1. มีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของ ผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ			
2. มีการเปิดรับฟังความคิดเห็นในแนวทางการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาจากผู้เกี่ยวข้อง			
3. มีการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ทั้ง บุคลากรภายในและบุคลากรภายนอก			
4. มีการมอบหมายความรับผิดชอบและมอบ อำนาจการตัดสินใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง			
5. มีช่องทางการติดต่อสื่อสารทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษาที่หลากหลาย			
6. มีการประสานความร่วมมือเพื่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษาด้วยรูปแบบหลากหลาย			
7. มีการกำหนดระเบียบหรือวิธีการทำงาน ร่วมกันเพื่อลดความขัดแย้ง			
8. มีการพัฒนาบุคลากรผู้เกี่ยวข้องในรูปแบบ หลากหลาย			

รายการ	การดำเนินการ		
	ดำเนินการ	ไม่ได้ ดำเนินการ	กำลัง ดำเนินการ
9. มีการระดมความคิดเห็นในการพัฒนาหรือ แก้ปัญหาาร่วมกัน			
10. มีการยกย่องเชิดชูเกียรติแก่บุคลากร ผู้เกี่ยวข้องตามโอกาสต่างๆ			

ตอนที่ 2 การตรวจสอบรายการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ตรงกับความเป็นจริง

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (Educational standards)

รายการ	การดำเนินการ		
	ดำเนินการ	ไม่ได้ดำเนินการ	กำลังดำเนินการ
1.1 มีการแต่งตั้งคณะทำงานกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วยครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง			
1.2 มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ			
1.3 มีการดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา			
1.4 มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา			
1.5 มีการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน			

2. การตั้งเป้าหมาย (Goals)

รายการ	การดำเนินการ		
	ดำเนินการ	ไม่ได้ดำเนินการ	กำลังดำเนินการ
2.1 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาโดยความมีส่วนร่วม			
2.2 สถานศึกษาดำเนินการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและตัวชี้วัดการประเมินในแต่ละระดับ			
2.3 สถานศึกษาวิเคราะห์ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจากผลการประเมินตนเองปีการศึกษาที่ผ่านมาและรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ผ่านมา			
2.4 สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดค่าเป้าหมาย ความสำเร็จที่ ทำทาทตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา			
2.5 การระบุเป้าหมายควรระบุทั้งเป้าหมายเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ			

3. การจัดทำแผน (Planning)

รายการ	การดำเนินการ		
	ดำเนินการ	ไม่ได้ดำเนินการ	กำลังดำเนินการ
3.1 มีการวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี โดยนำผลการประเมินผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษาศึกษาจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค (เทคนิค SWOT)			
3.2 มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและนำระบบฐานข้อมูลมาใช้ประกอบการวางแผน เพื่อให้แผนพัฒนาในระดับต่างๆ มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา			
3.3 มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบและจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาร่วมวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแสวงหาวิธีแก้ไขป้องกัน กำหนดทิศทางการพัฒนา กำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดให้ชัดเจน			
3.4 มีการกำหนดแผนงาน โครงการและกิจกรรม ตามสภาพปัญหาและบริบทของสถานศึกษานโยบายและทิศทางของหน่วยงานต้นสังกัด โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นักเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองตลอดจนชุมชนและสังคม			

4. การจัดองค์กร (Organizing)

รายการ	การดำเนินการ		
	ดำเนินการ	ไม่ได้ดำเนินการ	กำลังดำเนินการ
4.1 มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ครอบคลุมบุคลากรทุกฝ่าย ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา			
4.2 มีการจัดโครงสร้างองค์กรด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง			
4.3 สถานศึกษาจัดทำประกาศหรือคำสั่งแล้วแต่กรณี เพื่อมอบหมายงานให้แก่บุคลากรผู้เกี่ยวข้องให้มีความชัดเจนและจัดประชุมชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจในนโยบายและสร้างความตระหนักในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา			
4.4 มีการพัฒนาบุคลากรหลักและผู้เกี่ยวข้องในการรับผิดชอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจสามารถดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ			

5. การปฏิบัติจนเป็นผล (Implementation)

รายการ	การดำเนินการ		
	ดำเนินการ	ไม่ได้ดำเนินการ	กำลังดำเนินการ
5.1 สถานศึกษาแต่งตั้งมอบหมายผู้เกี่ยวข้องร่วมผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานตามแผนงานโครงการต่างๆ			
5.2 สถานศึกษามีการนำแผนสู่การปฏิบัติได้อย่างครบถ้วน ตามที่ได้ออกแบบไว้ในทุกกิจกรรม			
5.3 สถานศึกษาดำเนินการพัฒนางานทุกภารกิจอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการปฏิบัติที่ชัดเจน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความเข้าใจในกระบวนการปฏิบัติทุกขั้นตอนเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติ			
5.4 สถานศึกษามีระบบการนิเทศ ติดตามระหว่างปฏิบัติในแต่ละขั้นตอน เพื่อให้สามารถปรับปรุงแก้ไขระหว่างดำเนินการได้อย่างทันท่วงที			
5.5 มีการปฏิบัติงานมุ่งเน้นให้เกิดสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินการเป็นสำคัญ โดยที่ผู้รับผิดชอบทุกคนต้องมุ่งมั่นพัฒนางานจนบรรลุผลสำเร็จ			

6. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ (Evaluation and quality inspection)

รายการ	การดำเนินการ		
	ดำเนินการ	ไม่ได้ดำเนินการ	กำลังดำเนินการ
6.1 สถานศึกษาแต่งตั้งมอบหมายผู้รับผิดชอบร่วมกันในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย			
6.2 มีการวิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้			
6.3 มีการกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม			
6.4 มีการดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง			
6.5 มีการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเพิ่มคุณภาพอย่างต่อเนื่อง			
6.5 มีการสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อไป			

7. การติดตามผลการดำเนินการ (Monitoring)

รายการ	การดำเนินการ		
	ดำเนินการ	ไม่ได้ ดำเนินการ	กำลัง ดำเนินการ
7.1 สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบร่วมกันในการติดตามผล			
7.2 มีการกำหนดปฏิทินปฏิบัติการปฏิบัติงานติดตามผล			
7.3 มีการวิเคราะห์และกำหนดกรอบพร้อมทั้งสร้างเครื่องมือติดตามผล			
7.4 มีการดำเนินการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ			
7.5 มีการรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง			

8. การรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report)

รายการ	การดำเนินการ		
	ดำเนินการ	ไม่ได้ ดำเนินการ	กำลัง ดำเนินการ
8.1 สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบร่วมกันในการดำเนินการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง			
8.2 มีการกำหนดสาระสำคัญของการรายงานผลการประเมินตนเองตามรูปแบบที่เหมาะสม			
8.3 มีการนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ			
8.4 มีการจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเป็นประจำทุกปี			
8.5 มีการเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป			

9. การปรับปรุงและพัฒนา สู่ความยั่งยืน(Improvement and Development)

รายการ	การดำเนินการ		
	ดำเนินการ	ไม่ได้ดำเนินการ	กำลังดำเนินการ
9.1 สถานศึกษานำผลการติดตามประเมินมาสู่การร่วมวิเคราะห์ผลเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า และปัญหาอุปสรรค พร้อมทั้งหาทางปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ			
9.2 สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาโดยเปิดโอกาสให้มีการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือระดมความคิดเห็นจากทุกฝ่าย			
9.3 สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการวิจัยหรือพัฒนานวัตกรรมในการแก้ปัญหากรณีที่ไม่อาจใช้วิธีแก้ปัญหาตามปกติได้ เพื่อพัฒนาคุณภาพระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ			
9.4 สถานศึกษานำข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและต่อเนื่อง ยั่งยืนต่อไป			

